

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра економіки і бізнесу

ТОРГОВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності 051 «Економіка» за ОПІ «Економічний консалтинг та
бізнес-економіка»

Запоріжжя, 2024 р.

УДК [339.35+658.6](078)

Л63

*Рекомендовано до друку методичною комісією
факультету економіки та бізнесу Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
(протокол №3 від 18 жовтня 2024 року)*

Рецензенти:

Шквиря Н.О. – кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Василина О.Р. – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Львівського національного університету природокористування

Л63 Торговельне підприємництво: методичні вказівки для самостійної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 051 «Економіка» за ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» / ТДАТУ; О. І. Лисак. – Запоріжжя: ТДАТУ, 2024. - 22 с.

Методичні вказівки для самостійної роботи є важливим навчально-методичним інструментом, який допомагає студентам організувати свою навчальну діяльність поза аудиторними заняттями. Вони містять чіткі рекомендації щодо опрацювання теоретичного матеріалу, виконання завдань, аналізу джерел і використання додаткової літератури. Методичні вказівки сприяють формуванню відповідальності за власне навчання і підготовці до практичних занять, контрольних робіт чи іспитів.

ЗМІСТ

Передмова	4
Самостійна робота здобувачів: ключ до професійного розвитку та самореалізації	6
Завдання для самостійної роботи	7
Правила підготовки презентації	15
Правила підготовки доповідей	17
Критерії оцінювання	19
Список рекомендованих джерел	20

ПЕРЕДМОВА

Торговельне підприємництво є ключовим драйвером економічного зростання, створення робочих місць та задоволення споживчих потреб. Актуальність вивчення дисципліни «Торговельне підприємництво» зумовлена стрімким розвитком ринкових відносин, зростанням конкуренції у сфері торгівлі та необхідністю формування професійних компетентностей, що відповідають сучасним вимогам бізнес-середовища. Вивчення цієї дисципліни дозволяє майбутнім фахівцям оволодіти знаннями про особливості організації, управління і розвитку підприємств у торговельній сфері, ефективно реагувати на зміни ринку, застосовувати інноваційні підходи та будувати соціально відповідальний бізнес. Це сприяє не лише професійному зростанню, але й успішному функціонуванню підприємств у глобальній і локальній економіках.

Мета курсу – формування системи знань, вмінь і навичок у майбутніх фахівців з організації підприємництва в сфері обігу товарів та послуг.

Завдання курсу – формування основ наукового світогляду на торговельне підприємництво та проблеми бізнесу, засвоєння основних термінів та понять торговельного підприємництва на рівні їх відтворення і тлумачення; здобуття навичок та елементарних умінь застосовувати їх у практичній діяльності для підвищення конкурентоспроможності фахівця у торговельній сфері.

Предмет курсу – комплексна система вивчення положень торговельного підприємництва, його створення, аналізу й прогнозування та безпечного ведення.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен знати:

- теоретичні основи торговельного підприємництва;
- різноманітні види підприємницьких утворень в торгівлі;
- послідовні етапи заснування власної справи, основи бізнес-планування, порядок державної реєстрації, ліцензування та патентування;
- особливості підприємницької діяльності в оптовій, та роздрібній торгівлі та ресторанному господарстві;
- етичні норми та відповідальність підприємців перед різними групами суспільства;

вміти:

- аналізувати ринкову ситуацію з метою визначення виду своєї торговельної підприємницької діяльності;
- професійно скласти програму торговельної підприємницької діяльності з урахуванням основних факторів ризику;

- користуватися нормативними документами, що регулюють торговельну діяльність;
- обґрунтовувати правильність вибору організаційно-правових форм торговельного підприємництва;
- здійснювати управлінські функції, адекватні відповідним етапам підприємницького циклу.

При вивченні дисципліни здобувачі отримують комплексні компетентності: розуміння сутності, ролі та особливостей підприємництва в торгівлі, аналізу умов і принципів його розвитку, а також основ етичної та соціальної відповідальності; знання державного регулювання, організаційно-правових форм підприємництва та стратегії розвитку бізнесу. Особливу увагу приділено навичкам бізнес-планування, управлінню підприємницькою діяльністю в різних напрямках торгівлі (роздрібній, оптовій, зовнішній) і ресторанному господарстві. Здобувачі навчаються застосовувати інноваційні підходи, орієнтуватися на тенденції ринку та враховувати міжнародні аспекти торгівлі, що забезпечить їх готовність до ефективної реалізації бізнес-ідей.

Ці компетентності сприятимуть формуванню цілісного підходу до підприємницької діяльності, необхідного для успішної реалізації проектів у торговельній сфері.

Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Торговельне підприємництво» є важливим інструментом забезпечення ефективного навчального процесу, оскільки допомагають здобувачам чітко зрозуміти завдання, цілі та зміст дисципліни, а також сприяють послідовності у вивченні матеріалу. Вони спрямовані на інтеграцію теоретичних знань і практичних навичок, що є необхідним для формування професійних компетентностей. Завдяки методичним вказівкам здобувачі отримують структурований алгоритм дій для виконання завдань, якісно підготовлені приклади, кейси та ситуаційні вправи, що дозволяють застосовувати теоретичні знання на практиці.

Методичні вказівки також містять рекомендації щодо організації самостійної роботи, що сприяє ефективнішому досягненню навчальних результатів. Завдяки їм здобувачі можуть краще підготуватися до практичних занять, формувати навички критичного мислення, знаходити і застосовувати нові знання. Таким чином, методичні вказівки є важливим засобом забезпечення якісного навчального процесу, формування професійної підготовки здобувачів і сприяють їхній готовності до реальної практичної діяльності у майбутній професії.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ: КЛЮЧ ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ

Самостійна робота здобувачів є важливим елементом навчального процесу, який спрямований на формування їхньої здатності до самостійного опанування знань, розвитку критичного мислення, аналітичних здібностей та професійних компетенцій.

Основна сутність самостійної роботи полягає у:

1. Активному залученні до процесу навчання – здобувачі самостійно шукають, аналізують та узагальнюють інформацію з обраної теми, що сприяє розвитку навичок самонавчання; навчаються організовувати свій час та ефективно планувати навчальну діяльність.

2. Формуванні професійних компетенцій – самостійна робота допомагає глибше зрозуміти ключові поняття дисципліни; здобувачі застосовують знання на практиці через розв'язання задач, виконання проектів або підготовку аналітичних матеріалів.

3. Розвитку творчих та дослідницьких здібностей – виконання самостійних завдань спонукає здобувачів до розробки власних ідей, формування висновків, пропозицій і рішень; підготовка доповідей, рефератів або презентацій розвиває вміння узагальнювати інформацію та презентувати її доступно й переконливо.

4. Поглибленому опануванню матеріалу – завдяки самостійній роботі здобувачі мають змогу вивчати матеріал, який не охоплюється на лекціях чи семінарах, поглиблюючи свої знання у вибраній сфері.

5. Підвищенні відповідальності за власне навчання – самостійна робота виховує у здобувачів дисциплінованість, відповідальність та мотивацію до навчання. Вони стають суб'єктами освітнього процесу, беручи активну участь у формуванні власного освітнього шляху.

6. Індивідуалізації навчального процесу – завдяки самостійній роботі здобувачі можуть обирати теми, які відповідають їхнім професійним інтересам, рівню підготовки та майбутнім кар'єрним цілям.

Самостійна робота здобувачів є не лише важливим інструментом закріплення навчального матеріалу, а й засобом розвитку навичок, необхідних для самореалізації у майбутній професійній діяльності. Вона формує вміння навчатися протягом усього життя, що є ключовим у сучасному світі.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота №1

ТЕМА: СУТНІСТЬ, РОЛЬ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ В СФЕРІ ТОРГІВЛІ

Мета: Ознайомитися з основними поняттями підприємництва, його місцем та значенням у сфері торгівлі.

Ключові поняття: підприємництво, торговельне підприємництво, економічна роль підприємництва, особливості підприємницької діяльності в торгівлі.

Розвиток підприємництва є основою для економічного зростання та стабільності держави, а в сфері торгівлі він сприяє забезпеченню високої якості товарів і послуг. Вивчення сутності та особливостей підприємництва дозволяє зрозуміти основи ефективної діяльності у цій сфері.

Знання основ підприємництва в сфері торгівлі дозволяє формувати конкурентоспроможні стратегії, адаптуючи їх до змінюваних ринкових умов, що забезпечить успішний розвиток торговельного бізнесу.

Питання для роздуму та обговорення:

1. Що таке підприємництво і чому воно важливе для розвитку економіки?
2. Які особливості підприємництва в сфері торгівлі?
3. Як підприємницька діяльність впливає на якість товарів і послуг?

Теми рефератів та доповідей:

1. Сутність підприємництва як соціально-економічної категорії
2. Історичні етапи розвитку торговельного підприємництва
3. Роль торговельного підприємництва у формуванні економіки держави
4. Основні мотиви торговельного підприємництва
5. Характеристика сучасних видів торговельного підприємництва

Самостійна робота №2

ТЕМА: УМОВИ, ЧИННИКИ І ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Мета: Дослідити основні умови та чинники, які сприяють розвитку торговельного підприємництва.

Ключові поняття: умови розвитку, чинники впливу, принципи торговельного

підприємництва, конкурентне середовище.

Розуміння умов і чинників розвитку дозволяє підприємцям адаптувати свою стратегію до змінюваного середовища, а також знижувати ризики та підвищувати ефективність діяльності.

Питання для роздуму та обговорення:

1. Які чинники визначають успішний розвиток торговельного підприємництва?
2. Як змінюються умови для підприємництва в залежності від економічної ситуації?
3. Які принципи розвитку є основними для забезпечення стабільності підприємства?

Теми рефератів та доповідей:

1. Принципи та цінності, що визначають ефективність торговельного підприємництва
2. Методи вибору оптимальної бізнес-моделі у торговельному підприємстві
3. Конкуренція як рушійна сила розвитку торговельного підприємництва
4. Особливості підприємництва у сфері торгівлі окремими групами товарів

Самостійна робота №3

ТЕМА: ЕТИЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Мета: Ознайомитися з етичними та соціальними аспектами підприємництва в сфері торгівлі.

Ключові поняття: етика підприємництва, соціальна відповідальність, корпоративна соціальна відповідальність, стандарти етики у торгівлі.

В умовах глобалізації та інтернаціоналізації бізнесу питання етики та соціальної відповідальності підприємців стає важливим чинником для формування іміджу компанії та її стабільного розвитку.

Вивчення етики та соціальної відповідальності дозволяє підприємцям належним чином виконувати свої зобов'язання перед споживачами та суспільством, підвищуючи довіру до бренду.

Питання для роздуму та обговорення:

1. Які основні етичні принципи мають бути в основі торговельного підприємництва?
2. Як підприємці можуть реалізувати соціальну відповідальність у своїй діяльності?
3. Чому важливо дотримуватись етичних стандартів у торговельному бізнесі?

Теми рефератів та доповідей:

1. Етичний кодекс підприємця: міжнародні стандарти та український досвід
2. Відповідальність підприємців перед працівниками та інвесторами
3. Роль торговельного підприємництва у захисті прав споживачів
4. Екологічна відповідальність підприємців у сфері торгівлі

Самостійна робота №4

ТЕМА: ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА САМООРГАНІЗАЦІЯ СУБ'ЄКТІВ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Мета: Ознайомитися з інструментами державного регулювання та самоорганізації в сфері торговельного підприємництва.

Ключові поняття: державне регулювання, самоорганізація підприємців, регуляторна політика, кооперативи, асоціації.

Державне регулювання та самоорганізація суб'єктів підприємницької діяльності допомагають забезпечити належний рівень конкуренції та знижують ризики, що можуть виникнути в результаті діяльності несанкціонованих структур.

Розуміння механізмів регулювання та самоорганізації дозволяє підприємцям належним чином орієнтуватися в правовому полі та підвищувати ефективність своєї діяльності.

Питання для роздуму та обговорення:

1. Які основні інструменти державного регулювання підприємницької діяльності?
2. Що таке самоорганізація підприємців і які переваги вона надає?
3. Як державна політика впливає на розвиток малого бізнесу?

Теми рефератів та доповідей:

1. Державна підтримка малого і середнього торговельного бізнесу
2. Основи регуляторної політики у сфері торговельного підприємництва
3. Дозвільна система у торговельному підприємстві: виклики та перспективи
4. Самоорганізація підприємців у сфері торгівлі: кооперативи та асоціації

Самостійна робота №5

ТЕМА: СТРАТЕГІЇ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА. ОСНОВИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Мета: Ознайомитися з основами стратегічного планування та бізнес-планування в торговельному підприємстві.

Ключові поняття: стратегія, бізнес-план, планування, конкурентні стратегії, ефективність бізнесу.

Стратегічне та бізнес-планування є важливими інструментами для управління торговельними підприємствами, що дозволяють забезпечити сталий розвиток бізнесу в умовах конкуренції.

Розробка та ефективне використання стратегій дозволяє підприємцям досягти високих результатів у довгостроковій перспективі, знижуючи ризики невдачі.

Питання для роздуму та обговорення:

1. Що таке бізнес-план і для чого він потрібен торговому підприємцю?
2. Як стратегічне планування допомагає в досягненні успіху?
3. Які етапи включає розробка стратегії торговельного підприємництва?

Теми рефератів та доповідей:

1. Стратегії підприємництва у роздрібній торгівлі
2. Бізнес-план як інструмент стратегічного планування в торгівлі
3. Особливості створення та функціонування суб'єктів підприємництва з іноземними інвестиціями
4. Технологія створення магазину: основні етапи та ризики

Самостійна робота №6

ТЕМА: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Мета: Ознайомитися з різними організаційно-правовими формами підприємництва в сфері торгівлі.

Ключові поняття: організаційно-правова форма, підприємницька діяльність, юридичні особи, організаційні структури.

Вибір правильної організаційно-правової форми є ключовим для визначення масштабів діяльності, рівня оподаткування та юридичних зобов'язань підприємства.

Розуміння різних форм організації підприємницької діяльності дозволяє зробити ефективний вибір для розвитку бізнесу, враховуючи його особливості та ринкові умови.

Питання для роздуму та обговорення:

1. Які основні організаційно-правові форми існують для торговельних підприємств?
2. Як вибір правової форми впливає на оподаткування та відповідальність підприємця?
3. Які переваги та недоліки мають різні організаційні форми підприємництва?

Теми рефератів та доповідей:

1. Порівняльний аналіз організаційно-правових форм підприємництва в Україні
2. Особливості правового статусу малих підприємств у сфері торгівлі
3. Трансформація організаційно-правових форм у торговельному підприємстві

Самостійна робота №7

ТЕМА: ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

Мета: Ознайомитися з особливостями підприємницької діяльності у роздрібній торгівлі, її стратегіями та основними аспектами організації процесів.

Ключові поняття: роздрібна торгівля, бізнес-моделі, стратегії продажів,

організація торговельного процесу.

Роздрібна торгівля є важливою частиною економіки, оскільки забезпечує споживачів товарами та послугами на кінцевому етапі. Вивчення цього аспекту дозволяє розробити стратегії для ефективного ведення бізнесу в умовах конкуренції.

Розуміння специфіки роботи в роздрібній торгівлі дозволяє оптимізувати процеси продажу, покращити взаємодію з клієнтами та підвищити прибутковість бізнесу.

Питання для роздуму та обговорення:

1. Які фактори впливають на успішність роздрібного бізнесу?
2. Які основні стратегії використовуються у роздрібній торгівлі?
3. Як організувати ефективний процес продажу в магазині?

Теми рефератів та доповідей:

1. Стратегії підприємництва у роздрібній торгівлі
2. Бізнес-план як інструмент стратегічного планування в торгівлі
3. Особливості створення магазину: основні етапи та ризики
4. Організація торгівлі на ринках та пересувних торговельних точках

Самостійна робота №8

ТЕМА: ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

Мета: Дослідити основні аспекти підприємницької діяльності в оптовій торгівлі, її структуру та особливості.

Ключові поняття: оптова торгівля, ланцюг поставок, оптові постачальники, маркетинг у оптовій торгівлі.

Оптова торгівля є основою для забезпечення роздрібних торговців товарами. Ефективне ведення бізнесу в цій сфері дозволяє підприємцям значно знижувати витрати і підвищувати конкурентоспроможність на ринку.

Знання про структуру та специфіку оптової торгівлі дає можливість підприємцям забезпечити стабільні поставки товарів для подальшого продажу в роздріб.

Питання для роздуму та обговорення:

1. Чим оптова торгівля відрізняється від роздрібної?

2. Які фактори впливають на вибір постачальників у оптовій торгівлі?
3. Як ефективно організувати процес закупівель та продажів у оптовій торгівлі?

Теми рефератів та доповідей:

1. Основи підприємницької діяльності в оптовій торгівлі
2. Особливості створення та функціонування суб'єктів підприємництва з іноземними інвестиціями
3. Виставкова діяльність як інструмент просування товарів на ринок

Самостійна робота №9

ТЕМА: ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

Мета: Ознайомитися з основними аспектами підприємницької діяльності у сфері зовнішньої торгівлі, її організацією та правовими аспектами.

Ключові поняття: зовнішня торгівля, міжнародні поставки, експорт, імпорт, митне регулювання, міжнародні контракти.

Зовнішня торгівля є важливим елементом розвитку національних економік. Підприємці, які займаються експортом та імпортом, повинні знати особливості міжнародної торгівлі та регулювання.

Знання основ зовнішньої торгівлі дозволяє підприємцям розширювати ринки збуту та ефективно працювати на міжнародному рівні, враховуючи особливості митного регулювання та законодавства.

Питання для роздуму та обговорення:

1. Як зовнішня торгівля сприяє розвитку економіки країни?
2. Які основні чинники впливають на успіх у міжнародній торгівлі?
3. Які існують митні бар'єри для підприємців при веденні зовнішньої торгівлі?

Теми рефератів та доповідей:

1. Сутність та специфіка зовнішньої торгівлі як сфери підприємництва
2. Особливості функціонування суб'єктів торговельного підприємництва із іноземними інвестиціями
3. Стратегії виходу українських підприємців на міжнародні ринки

Самостійна робота №10

ТЕМА: ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Мета: Вивчити основи підприємницької діяльності в сфері ресторанного господарства та особливості її організації.

Ключові поняття: ресторанне господарство, громадське харчування, стратегії розвитку, управління рестораном.

Ресторанний бізнес є важливою частиною сфери послуг, що забезпечує не лише економічний розвиток, а й культурні потреби населення. Знання основ управління рестораном дозволяє забезпечити стабільний розвиток бізнесу.

Розуміння специфіки ресторанного бізнесу дозволяє підприємцям ефективно організовувати роботу закладів, забезпечувати високий рівень обслуговування та підвищувати рентабельність бізнесу.

Питання для роздуму та обговорення:

1. Які стратегії розвитку є найбільш ефективними для ресторанного бізнесу?
2. Як організувати управління рестораном для досягнення високих результатів?
3. Які фактори впливають на успіх ресторанного бізнесу в сучасних умовах?

Теми рефератів та доповідей:

1. Ресторанне господарство як форма підприємницької діяльності
2. Етапи створення закладу ресторанного господарства
3. Міжнародна практика регулювання торговельного підприємництва

Правила підготовки презентації

1. Вибір теми

- Кожен здобувач самостійно обирає тему презентації з переліку, запропонованого викладачем.
- Обрана тема повинна бути унікальною для кожного студента в групі (теми не повторюються).
- Узгодження теми з викладачем є обов'язковим.

2. Актуальність та сучасність змісту

- Презентація має відповідати сучасному стану досліджуваного питання.
- Слід використовувати актуальні літературні джерела, наукові статті, звіти та інші надійні матеріали.
- Доцільно включати приклади з практики, сучасні дані та реальні кейси.

3. Структура презентації

Презентація повинна бути логічно структурованою і містити такі частини:

- *Титульний слайд*
  - Назва теми.
  - Прізвище, ім'я студента, група.
  - Викладач.
- *Вступ:*
  - Коротке обґрунтування актуальності теми.
  - Мета і завдання дослідження.
- *Основна частина:*
  - Викладення основних аспектів теми.
  - Ключові поняття, теоретичні основи.
  - Аналіз прикладів або кейсів (якщо доречно).
- *Висновки:*
  - Узагальнення матеріалу.
  - Формулювання висновків і рекомендацій.
- *Список джерел:*
  - Оформлений згідно з вимогами академічної доброчесності.

4. Технічні вимоги до презентації

- Презентація повинна бути виконана у відповідній програмі (Microsoft PowerPoint, Google Slides, Canva або інші).
- Кількість слайдів: 10-15 слайдів.
- Оформлення:
  - Стриманий дизайн, відповідний тематиці.

- Використання чітких шрифтів.
- Мінімум тексту на слайдах: стислі тези, діаграми, таблиці, інфографіка.
- Якісні зображення та графіка без порушення авторських прав.

- Анімації: Використовуйте анімацію помірно, лише для виділення ключових елементів.

5. Змістовність та завершеність

- Презентація повинна повністю розкривати тему, бути логічно завершеною.
- Інформація має бути чіткою, структурованою і відповідати обраній темі.
- Уникайте зайвих деталей або неактуальних відомостей.

6. Підготовка до виступу

- Презентація має бути розрахована на 7-10 хвилин виступу.
- Під час захисту здобувач повинен пояснювати матеріал, а не читати його з екрану.
- Можливість відповісти на запитання викладача чи одногрупників є важливим критерієм оцінювання.

7. Оцінювання презентації. Критерії оцінювання:

- Логічна структура.
- Актуальність та якість змісту.
- Візуальна привабливість та технічне виконання.
- Впевненість у виступі та відповіді на запитання.

Правила підготовки доповідей

1. Вибір теми

- Кожен здобувач самостійно обирає тему доповіді з переліку, наданого викладачем.
- Важливо, щоб обрана тема була унікальною для кожного здобувача в групі (теми не повинні повторюватися).
- Узгодження теми з викладачем обов'язкове.

2. Актуальність та сучасність змісту

- Доповідь має відображати сучасний стан досліджуваного питання.
- Для підготовки слід використовувати актуальні літературні джерела, опубліковані протягом останніх 5 років (книги, наукові статті, офіційні звіти, статистичні дані).
- Рекомендується також аналізувати приклади з реального життя, наприклад, кейси підприємств, новини або практичні кейси.

3. Структура доповіді

- *Вступ.*
  - Коротке представлення теми.
  - Обґрунтування актуальності.
  - Мета доповіді та основні завдання.
- *Основна частина.*
  - Розкриття сутності теми.
  - Викладення теоретичних аспектів питання.
  - Аналіз практичних прикладів (за можливості).
  - Порівняння різних підходів, моделей чи методик (якщо це доречно).
- *Висновки.*
  - Узагальнення основних результатів дослідження.
  - Формулювання висновків та рекомендацій.
- *Список використаних джерел*
  - Повний перелік джерел інформації, оформлений згідно з вимогами ДСТУ 8302:2015.

4. Обсяг і формат доповіді

- Тривалість усної презентації доповіді — 7-10 хвилин.
- Текстовий варіант доповіді повинен займати 6-8 сторінок друкованого тексту (шрифт Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5).

5. Змістовність та завершеність

- Доповідь повинна мати чіткий, логічний виклад матеріалу.
- Уникайте зайвих деталей або інформації, яка не стосується теми.
- Всі тези повинні бути підтверджені фактами або аргументами з

джерел.

6. Опрацювання літератури

- Для підготовки доповіді необхідно опрацювати не менше 5-7 джерел.
- Допускається використання онлайн-ресурсів, однак вони мають бути надійними (офіційні сайти, рецензовані статті, академічні платформи).

7. Захист доповіді

- Під час виступу здобувач повинен вільно орієнтуватися в матеріалі, а не просто зачитувати текст.
- Викладач та здобувачі можуть ставити питання, які стосуються теми.
- Оцінка доповіді враховує якість підготовки, структурованість, актуальність матеріалу та вміння відповідати на запитання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

- **9,0–10,0 балів** — Відмінно. Завдання виконано повністю, з використанням теоретичних і практичних знань, висновки обґрунтовані, підхід креативний.
- **7,5–8,9 балів** — Добре. Завдання виконано з невеликими недоліками у розкритті теми або аргументації.
- **6,0–7,4 бали** — Задовільно. Завдання виконано частково, поверхнево або з суттєвими прогалинами в аргументації чи оформленні.
- **Менше 6,0 балів** — Незадовільно. Завдання не відповідає темі, не виконано основних вимог, або подано з численними недоліками.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова література

1. Балджи М.Д., Доброва Н.В., Однолько В.О., Осипова М.М. Торговельне підприємництво: навчальний посібник. Київ : Кондорвидавництво, 2017. 112 с.
2. Мазур Н.А., Семенець І.В., Лопашук І.А.. Економіка торговельного підприємства : навч. Посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 192 с.
3. Савицька Н.Л. Мелушова І.Ю., Красноусов А.В., Олініченко К.С. Торговельне підприємництво: навчально-методичний посібник. Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 214 с
4. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність [Текст] : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
5. Юрко І. В. Торговельне підприємництво: навч. посібник. К.: Центр навч. л-ри, 2017. 232 с.

Допоміжна література:

6. Belyalov, T. E., & Liumanov, A. S. (2024). Інноваційний розвиток малого бізнесу в Україні та його державне регулювання. *Journal of Strategic Economic Research*, (2), 16-24.
7. Бергер А. Д. Розроблення стратегії торговельного підприємства з урахуванням принципів ксв //Проблеми управління та економіки підприємств в сучасних умовах. – 2020. С. 47.
8. Валінкевич, Н., & Коценко, М. (2024). Особливості функціонування торговельного підприємництва в умовах сучасних викликів. *Економіка та суспільство*, (63). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-4>
9. Вдовичак Т. Сутність підприємництва та його роль у економічному розвитку держави. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/38490/2/FMZKPNES_2022_Vdovychak_T-The_essence_of_entrepreneurship_60-62.pdf
10. Грінченко Р. В., Лукінов С. С. Теоретичне підґрунтя розвитку підприємницької діяльності у сфері торгівлі України //Галицький економічний вісник. 2024. Т. 86. №. 1. С. 160-170.
11. Кривов'язюк І. В. Система управління ризиками підприємницької діяльності в сфері оптової торгівлі //Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (19-20 травня 2022 року).—Одеса: Державний університет «Одеська політехніка», 2022.—178 с.

12. Лисак О.І. Методичні аспекти формування товарної політики підприємства. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». 2017. № 3-4 (35-36). С. 12-19.
13. Лисак О.І., Андрєєва Л.О., Тебенко В.М. Інноваційні методи інтернет-торгівлі. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». 2020.
14. Ляшук К. Особливості формування механізму управління соціальною взаємодією торговельних підприємств із стейкхолдерами //Вісник Хмельницького національного університету. – 2021. – Т. 5. – С. 287-293.
15. Підприємництво та основи бізнесу. Практикум: Навчальний посібник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.]; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. 280 с.
16. Сатир Л.М., Кепко В.М., Стаднік Л.І., Непочатенко А.В. Бізнес-аналітична робота в комерційній діяльності: обґрунтування господарських рішень щодо роздрібної торгівлі. *Інвестиції: практика та досвід*, 2020, № 15-16. С.17-21
17. Сатир Л.М., Кепко В.М., Стаднік Л.І., Шевченко А.О. Комерційна діяльність у системі бізнес-аналітичного забезпечення розвитку ринкової інфраструктури на основі здійснення оптової та роздрібної торгівлі. *Агросвіт*, 2020, № 16. 2020. С. 3-8.
18. Соціально-економічна відповідальність підприємництва: теорія, методологія, напрямки розвитку: [монографія] / М. М. Деліні. – Краматорськ: ДДМА, 2017. 451 с.
19. Шалева О. І. Організація бізнес-планування і його роль у підвищенні ефективності функціонування інтернет-магазинів //Підприємництво та інновації. – 2022. – №. 25. – С. 103-109.
20. Шиндировський І. М. Торговельне підприємництво та особливості його сучасного стану. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. № 70. 2022. с. 77-82.

Законодавчі та нормативні документи

1. Закон України «Про підприємництво»
2. Закон України «Про захист прав споживачів»
3. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності»
4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»
5. Постанови Кабінету Міністрів України щодо регулювання торгівлі.

Електронні бази даних та аналітичні ресурси

1. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Prozorro <https://prozorro.gov.ua/>
3. Державна податкова служба України <https://tax.gov.ua/>

Інтернет-ресурси та ділові медіа

1. Європейський банк реконструкції та розвитку (EBRD)
<https://www.ebrd.com/>
2. Портал малого і середнього бізнесу України (SME.GOV.UA)
<https://sme.gov.ua/>
3. Forbes Україна (<https://forbes.ua/>)
4. Економічна правда (<https://www.epravda.com.ua/>)
5. Ліга.Бізнес (<https://biz.liga.net/>)